

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Zombor város közönségéhez!

A mult szombaton végbement törvényhatósági bizottsági tagválasztás lefolyása és eredménye arra indított minket, a törvényhatósági bizottság ellenzéki tagjait, hogy *egyelőre* — vagyis addig, amíg a közhangulat ez elhatározás megváltoztatását határozott formában és megfelelő módon nem sürgeti, avagy valamely előre nem látható közéleti esemény az aktív szereplést mulhatlanul szükségessé nem teszi — a város zöld asztalánál egészen átengedjük a tért az uralmon lévő többségnek, tartózkodunk a helyhatósági életben való részvételtől s engedjük a többséget háborítlanul és ellenőrzés nélkül szabadon működni.

Érett megfontolás és a viszonyok higgadt mérlegelése szülte ezt az elhatározást.

Köztudomású tény ugyanis, — amit hivalkodás nélkül, nyugodt öntudattal konstatálhatunk — hogy a városházi ellenzék, dacára számszerű gyöngeségének, évek során át erős akarattal, buzgó kötelességérzettel, bátor szókimondással s fáradhatatlan kitartással teljesítette a hivatását, amely főképpen az ellenőrzés gyakorlásában áll. De nemcsak éber szemmel gyakorolta az ellenőrzést, nemcsak sok anyagi és erkölcsi kártól megóvta a várost, hanem sok közhasznú kezdeményezéssel is előállott s számos esetben sikere volt a sürgetéseinek, javaslatainak és föllépésének. S éppen a legutóbbi időben megszabadította a várost olyan vezető tisztviselőktől, akiktől az egész közönség szabadulni kívánt s akiknek távozása közérdekből szükséges volt.

Ilyen előzmények után joggal elvárhatta a városházi ellenzék, hogy önzetlen és eredményes működését a választó közönség, *politikai pártkülönbség nélkül*, a mostani választásnál azzal fogja honorálni, hogy nemcsak azokat az ellenzéki városatyákat visszaküldi a tanácsházba, akiknek a mandátuma most lejárt, hanem új tagokkal is szaporítani fogja az önzetlenül harcoló és ellenőrző ellenzéki városatyák számát.

Azonban méltó megütközéssel láttuk, hogy ez nem történt meg; mert nemhogy új küzdőtársakat kaptunk volna, hanem még a most kilépett 11 érdemes társunk sem nyert mandátumot.

Tudjuk mi, hogy ez nem bizalmatlanságot jelent az ellenzékkel szemben és különösen nem jelenti azt, hogy a városházi többség eljárása a lakosság többségének helyeslésével találkozni. Tudjuk azt is, hogy mily mértékben játszott szerepet a küzdelemben a megfélemlítés, a presszió, mindenféle magánérdekek előtérbe állítása, a csel fogás, az erőszakoskodás; tudjuk, hogy ezek a szokásos eszközök ha nem is döntőleg, de mindenesetre *jelentékenyen* befolyásolták az eredményt. És tisztában vagyunk azzal, hogy az intéző körök minden hatalmukban álló mód igénybevételevel *tabula rását* akartak csinálni és kiakarták zárni a városházából az ellenőrzést, hogy minél fesztelenebbül, minél szabadabban gazdálkodhassanak s könnyebben elnyomhassák a számban és erőben megfogyatkozott ellenzékét.

Annál nagyobb megütközéssel és indignációval tapasztaltuk tehát, hogy a választóközönség nem sietett ezt a törekvést a *kellő eréllyel* ellensúlyozni. A választók többsége a szó-szoros értelmében uem teljesítette a kötelességét; egyrésze gyöngének és gyávának bizonyult a megfélemlítéssel és a kisértéssel szemben; másrésze pedig közömbösen vette a választást, mintha őt egyáltalában nem is érdekelné, hogy a városházánál mi történik; s mintha a választás nem is közérdekű dolog lenne, hanem csak a jelöltek alárendelt fontosságú magánügye, amelyért nem szükséges a tengelyt összeakasztani a hatalmasokkal és nem érdemes fáradtsággal és kellemetlenséggel járó küzdelemben bocsátkozni.

Ezt nem lehet másképp magyarázni, csak úgy, hogy a választók többsége nincs tisztában az obstinár-választások jelentőségével; nincs tisztában azzal, hogy ezek a választások tulajdonképpen fontosabbak a lakosságra nézve, mint a politikai jelentőségű országgyűlési képviselő választások; mert itt közvetlenül az adófizetők zsebére kerül, a városi közvagyonnal való sáfárkodás ellenőrzéséről van szó.

Mi teljes egészében elfogadjuk azt az elvi jelentőségű tételt, hogy *az igazi önkormányzat lényege* abban áll, hogy a népet a maga ügyeinek intézésénél a saját tetszésére kell hagyni, még akkor is, ha akár könnyelműségből, akár értetlenségből kárt okoz magának, mert az elkövetett hibákból okul, vagy amint mondani szokták, „*maga kárán tanul a nép*”. Annál fogva indokolt az az elhatározásunk, hogy a városi ügyek kezelését egyelőre ellenőrzés nélkül hagyjuk és nem állunk utjába annak, hogy a városházi többségnek „*szabad vásár*”-a legyen. A többség ám gazdálkodik, alkosson, adjon, vegyen, kössön, oldjon, csinálja az adósságot, emelje az adót kénye-kedve szerint; s *tetteiért és mulasztásaiért a teljes felelősséget maga viselje*.

Ha ez így lesz jó a népnek, legyen neki az ő akarata szerint. Ha azonban majd öntudatra ébred s a keserű tapasztalatok hatása alatt közömbösségének és kötelességmulasztásnak káros voltát belátja és — parancsol velünk, akkor ismét rendelkezésére állunk s a régi hűséggel, a régi energiával teljesítjük a hivatásunkat. Addig pedig éberrel figyelő, de csöndes és passzív szemlélői leszünk a városházi eseményeknek.

Zombor, 1913. évi november hó 18-án.

Zombor sz. kir. város trvh. bizottságának ellenzéki tagjai.

A városi választások.

Sem okunk, sem szándékunk elferdíteni vagy szépíteni a történeteket: a sajnálatos tény az, hogy a szombati választásnál vereség érte a városi ellenzéket.

A vereség nem volt váratlan, mert tudomásunk volt arról, hogy a hatalom kezelői, igazán jobb ügyhöz méltó buzgósággal, mondhatni vehemenciával láttak hozzá ahhoz, hogy megszabadsítsák magukat a rájuk nézve kellemtelen ellenőrzéstől; s eszközeikben — szokásuk szerint — nem voltak válogatók: a legmesszebbmenő presszióval, a legdurvább visszaélésekkel, felfogadott kortesekkel és felhajtókkal, etetéssel-itatással, ígéretekkel, trükkökkel, csalafintaságokkal és pénzzel dolgoztak. Mozgósították Konyovits összes szerbjeit és az egész bürokráciát, ami itt tudvalevőleg hatszáz voksnál többet produkál. S ezzel szemben az ellenzék üres kezekkel és üres zsebbel állott, neki nincs sópénze, se pinkapénze, még csak fuvarköltiségekkel sem rendelkezett; a választók egyrésze pedig a terrorizmussal és kísértésekkel szemben gyöngének bizonyult, a másik része közömbösséget tanúsított és sokan közülük szinte azt várták, hogy hintón szállítsuk őket a választás színhelyére, amit azonban hiába vártak. A szelencsei és a felsővárosi kerületben mégis eredményt érhetünk volna el, ha az erőszak és az imposztorság utunkat nem állja.

A hatalom kezelőinek fölkészülődése már magában véve megfélemlítette a gyöngébb lelkeket. Már pénteken híre futott a városban, hogy a főispán rendelkezése folytán csendőrséget alkalmaznak a választásnál; tehát elvannak tőkélve golyóval és szuronnal kapacitálni a kuruckodó választókat. S valóban a választás reggelén végig cirkáltak a városban a szuronyos csendőrrjárók, s a választási helyiségek előtt is csendőrök zarták el az utat a szavazásra jelentkező választók elől. Különösen kirívó volt ez a szelencsei kerületben, ahol az történt, hogy az ellenzékietek délután egy óráig egyáltalában nem engedték be a választási helyiségbe, ellenben a kormánypárti kortesek egy hátulsó ajtón — ahol szintén csendőr állott — szabadon liferálhatták be a leitatott szerbeket és a hivatalos világ tagjait, a parancs szóra szavazó „fehér rabszolgákat“; s minden ilyen csoport után bezárták az ajtót, hogy valahogy ellenzéki ellenzéki ember be ne surranhasson. Közben szakadt az eső, s az ellenzékietek négy óra hosszáig tartó várakozás után türelmüket veszítve, oszolni kezdtek. Csak ezután tette szabaddá Nikolits választási elnök a bejárást.

Ugyancsak a szelencsei választási helyiség épületében terített asztalok várták az éhenkórász, potomos frátereket. Egész nap fesztelenül folyt az etetés-itatás. Ott volt a kormánypárti pártiroda is, sőt a kezeink között lévő bizonyíték szerint az egész épületet a kormánypárt részére árendálták ki.

A kormánypárti pártirodák különben mindenütt a választási helyiség épületében voltak; még a városházánál is, ahol pláne a szavazó helyiség közvetlen szomszédságában lévő polgármesteri szobát használták erre a célra. A városházi hivatalok majdnem mind lélekvadászó leshelyek voltak, ahol lefogták és preparálták a szavazásra igyekvő választókat; s a kaputól kezdve a folyosókon, lépcsőn, előszobában, egész a választási urnáig kirendelt tisztviselő-kortesek, mint a koppók fogdmegeskedtek. S még ez az apparátus sem volt elég a mungó intézősögnök, még hamis szavazatokkal is

manipuláltak. Bizonyítani tudjuk és fogjuk, hogy voltak olyan jómadarak, akik háromszor szavaztak le.

Hosszu volna a bünlajstrom, ha minden turpisságot föl akarnánk sorolni. Legyen elég annyi, hogy oly sok adat és bizonyíték van az ellenzék kezében, hogy bizvást megtámadhatja és meg is támadja a választást; egész csomó bünvádi és fegyelmi följelentést tehet és tesz, még pedig igen előkelő pozícióban lévő urak ellen is.

Ami azt a világgá kürtölt állítást illeti, hogy az ellenzék vereségét felekezeti viszályok, a pártban való meghasonlás és az ellenzék vezetőségével szemben föltámadt elégedetlenség okozta, s hogy ilyképpen a közönség elfordult az ellenzéki zászlótól — abból egy árva szó sem igaz. Felekezeti viszály nem volt és nincs; meghasonlás a pártban még kevésbbé; a pártvezetőség iránt pedig a bizalom és a ragaszkodás soha se volt erősebb, mint most. Egypár áruló akadt, akit *anyagyi érdekek* hűtlenségre csábítottak; azokat majd kiközösítjük a pártból; volt némi elbicsaklás és bottlás is, de annak komolyabb következménye nem lett. Egyáltalában az a kedvező hatása meg van a vereségnek, hogy a szolidaritás, az összetartás szükségérzete erősödött az ellenzék soraiban; s jövőre ennek teljes bizonyossággal meg lesz a hasznos eredménye.

Előadás a sajtó elleni merényletről.

A *Választójogi Szövetség* zombori fiókjának meghívására *dr. Polányi Károly* a budapesti Reformklub illusztris tagja s a *„Szabad Gondolat“* című folyóirat szerkesztője november hó 16-án, vasárnap Zomborba érkezett és a függetlenségi kör helyiségében egybegyűlt szépszámú közönség előtt rendkívül érdekes és nagyszabású előadást tartott a Tiszakormányának a sajtó ellen intézett gyilkos támadásáról és e merényletnek roppant veszedelmes voltáról.

A nagykézsűltségű s kiváló szónoki képességgel megáldott előadó ötnegyedórát tartó, szellemes ötletekben bővelkedő, a meggyőződés hevérelt s az igazság erejétől és meleg ügy-szeretettől áthatott fejtegetése a szó-szoros értelmében lebilincselte a figyelmet. Komoly okfejtéssel, maró gunnyal, gyilkos szatírával és helyenként az erkölcsi fölháborodás lendületes erejével ostromozta a kormány monstruozus javaslatát és — ami a hidegvérű és temperamentum nélkül szűkölködő zombori közönségnél ritkán szokott előfordulni — kezdettől végig folyton fokozódó erővel ragadta magával a hallgatóságot.

Nagy sajnálatunkra följegyzések hiányában csak emlékezet után, halvány vázlatban s a rendelkezésünkre álló tér szűk volta miatt csak röviden ismertethetjük a szép és tanulságos beszédet, amelyet bizony kár volt meg nem hallgatni mindenkinek, akit a közszabadság és a nemzet jövője még valamennyire érdekel.

Beszédét azzal kezdte Polányi, hogy a tolvaj csak lopni indul, de ha ellenállásra talál, vagy a zsákmányát elakarják tőle venni, akkor gyakran erőszakra vetemedik. Így lesz a tolvajból rabló, néha rablógyilkos. Szakasztott így járt a Tiszakormány, amely, miközben a maga hatalmi érdekeit mindenféle illegitim eszközökkel biztosítani akarta és önző céljai érdekében lopkodta a nemzet jogait, mindinkább az erőszakoskodás lejtőjére szorított; s így lett jogtolvajból jograbló.

A gyalázatos közéleti visszaélések leplezésében és a becstelen panamák pellengérré

állításában a sajtó járt elől; s az a félelmes szellemi és ethikai erő, mely a sajtó tulajdonát képezi, összetöréssel fenyegeti a bűnös kormányzati rendszer uralmát. Tisza fölismerte a veszedelmet, amely az ő kárhuzatos hatalmát fenyegeti, azért vad dühének egész erejével a sajtó ellen fordult. De támadását, mint ahogy a rossz uton járó ember rendszerint tenni szokta, nem intézte egyenesen a sajtó ellen, hanem kerülő utra tért. Előbb a sajtóbírószágot akarta céljának megfelelően reformálni, hogy aztán a sajtót megreformálhassa. Előbb a kötelet készítette el, azután vetette rá magát az áldozatra. A hóhér munkát úgy kezdte el, hogy a szabad gondolatot, a szabad szót már a méhében öltesse meg. Így és ezért jött a sajtóreform etőt az *esküdttszéki intézmény reformja*.

Itt aztán az előadó bonckés alá vette az esküdttszéki reformról szóló törvényjavaslatot; a szó-szoros értelmében izekre szedte azt és markáns módon kimutatta, hogy az a javaslat nem egyéb, mint „a jogi abszurdumok szemétdombja.“ Kimutatta, hogy az esküdtbírószágot elnöke, azzal a hatalommal, melyet a törvényjavaslat reá ruház, valóságos vaspánt az esküdttek szabadságán. Kimutatta, hogy amikor a beszámíthatóság, a büntethetőség kérdésének eldöntését az esküdttek kezéből kiragadták és a szakbírószágot kezébe szolgáltatták s amikor az elnöki bírságolási jog és a költségfizetés Damokleskardját az esküdttek feje fölé tették, akkor a politikai sajtóperekben való döntést ugyszólván a kormány hatalmi körébe csempésztek át. Mindezt a „sóvitézék“ és a „panama lovagok“ a maguk biztonságára csinálták, épügy, mintha a tolvajok, rablók, zsebmetszők alkotnának törvényt arról, hogy milyen módon és hogyan szabad őket üldözni. A puritánizmus és a honmentés áruhájába öltözött Tisza István valóságos köpenicki kapitány, aki kirabolja a közszabadságok szentélyét.

Áttért ezután a szónok a sajtójavaslat ismertetésére s mesteri szinezéssel hajmeresztő képet festett annak muszka-mivoltáról. Részletesen ismertette azt a közigazgatási cenzurát, melyet a sajtótermékek terjesztésére nézve fölláitottak s amely igazi tilalomfa az ellenzéki sajtóval szemben. Kifejtette az ugynevezett fokozatos felelősség eltorzításának abszurditását és rosszhiszemű célzatosságát. Frappáns példákkal illusztrálta a helyreigazítási kénszert és a kártérítési kötelezettség abszurd eshetőségeit; s kimutatta, hogy ezen az uton lehetetlené tehetik, elpusztíthatják a kormányt, vagy a hatósági közhatalom kezelőinek nem tetsző sajtóorganumokat.

Nem reform tehát ez, hanem hóhérmunka, amely összekötözött kézzel siralomházba teszi a független sajtót s a becsületes, a közérkölcset és a közjogokat védelmező publicistákat. Nagy idők, nagy emberek nagy alkotásaihoz nyultak hozzá szentségtörő kézzel. Ámde a tapasztalás azt tanítja, hogy amikor profánus kezek hozzá nyulnak a nagy alkotásokhoz, akkor megmozdulnak és talpra állanak azok a történelmi erők, amelyek az alkotásokat létrehozták. Ne feledjék, hogy amiképpen a király a miniszterei által kormányoz, azonképpen a nép — egyebek között — a sajtó által ellenőríz. Az ilyen organumokra tehát gyilkos kezét emelni éppen olyan bűn, mint a királygyilkosság.

Utalt még a szónok arra, hogy Tisza István, aki az intelligencia uralmának jelszavával széjhámoskodik, ime, most az igazi intelligens osztállyal, a szellemi arisztokráciával ketült szembe; amelynek minden tagozata szolidárisan tiltakozik a kárhuzatos merénylet ellen.

A sajtójavaslat csúcspontja a jogrendszer anarkiájának s betetőzése a merényletek rendszerének. Itt már következnie kell a drámai igazságszolgáltatásnak, amely nem lehet más, mint a jograbló rendszer bukása.

A szónok ezzel befejezte beszédét, amit a hallgatóság igazán szívből fakadó lelkes éljenzssel és zajos tapssal honorált.

Dr. Pataj Sándor ügyvéd ezután általános helyeslés mellett hangsúlyozta, hogy az egybegyültek mindenben egyetértének az előadóval.

Prokópy Imre indítványára az egybegyültek megleghangu táviratban üdvözölték gróf Károlyi Mihályt és Vázsonyi Vilmost, mint a sajtószabadságért küzdő ellenzék agilis vezérférfiát.

Ugyancsak Prokópy Imre fejezte ki az előadónak a közönség hálás köszönetét a szép és tanulságos beszédért és lelkes szavakban buzdította a jelenvoltakat, hogy legyenek tántoríthatatlan hívei és buzgó apostolai a kifejtett nemes eszméknek.

HIREK.

A városi választások eredménye. A szombati obstinár-választás eredménye az, hogy megválasztották városatyáknak a következőket: *Belvárosban:* Czeizel Lajos, Faragó János, Lövy Vilmos és Karakásevits Milivoj; a *Felsővárosban:* Temunovits József, Ugyr Mihály, Steiner Lajos, Firány Simon; *Cservenkában:* Polzovits István, dr. Grigorjevits Emil, Baits Milán, Másits Tósa, Gergurov Dániel; a *Bánátságban:* dr. Tür Aladár, Dzsinitz Simon, Utornik István, Vukicsevits Radoszláv, Igyuski Szilárd; a *Szelencében:* Dömötör Pál, Lédeker Dezső, Gruits Vladimir, Müller Gyula, Kollarits Milán, Benya Antal, Topálov Száva, Parcsetics Simon.

A választási áldomás. A szombati mungó-győzelem öröme magnum áldomást ittanak a főmögök az Elefánt vendéglőben — mint ahogy ők mondják — „a főispán tiszteletére.” Szegény főispánnak volt is olyan része a nyalás gyönyörűségében, hogy még most is visket tőle a talpa. Konyovits Dávid úgy ünnepelte őt, mint a hadjárat fővezérét. De kijutott az ünneplésből a kamarilla fejének, Molnár Károlynak is, akit, mint vezérkari főnököt és „a magyar-serb testvériesülés personifikációját” dicsőített Konyovits Dávid. Viszont a kamarilla udvari poetájának fölcsapott Dömötör Pál a nagy Konyovits Davidról énekelt dicsőítő himnusz. Nem feledkeztek meg az obligát hajbókolásról sem, s alázatos üdvözlő sürgönyben bejelentették Tisza Istvánnak, hogy a választás Herostrate a főispán volt és az üdvözlő táviratot Falcione Árpád indítványozta. Hadd tudja meg a főmög, hogy kiknek a vállát kell megvergetni. Konyovits írta alá a táviratot, hogy emlékeztesse Tiszát, hogy ő is itt van a — zsákkal, mint a cigány a malacért.

„A munkapárt győzelme.” E cím alatt íratott triumfáló cikket a kamarilla a félhivatalos *Bácskában*, amely egész a komikumig menő gyermekes rivallgással hirdeti, hogy a szombati választás „fenomenális eredménye a késő utódok számára arany betűkkel lesz fölírva a város annáleseibe.” . . . Nem, kérjük alásan, nem úgy van; itt egy kicsit tévedni méltóztatott. Nem „arany,” hanem valóságos „gyémánt” betűkkel lesz az a világtörténelmi nagy esemény följegyezve; de nem csupán a „város annáleseibe,” hanem a „világtörténelem” foliánsaira is, hogy ezermillió évek múlva is szájáttva olvassanak róla nemcsak ennek az apró sártekének a népei, hanem majd példának okáért a Mars csillag lakói, akik csupán azért is villámvonaton rohannak ide, hogy

gyönyörködhesse a szombati napról szóló hősi legendákban . . . Megiratta továbbá a kamarilla, hogy „a kiselejtezt elem” helyébe micsoda nagy férfiak léptek. Ez megint tulhajtott szerénység a *Bácskától*; mert a tiszta igazság az, hogy valóságos és hamisítatlan *bölcs Salamonok* azok, akik a „kiselejtezt elem,” helyett boldogítani szándékoznak a várost; egytől egyig olyan *szellemi kolosszusok*, hogy mi, apró halandók, még messzelátóval se tudunk föltekinteni hozzájuk . . . Ezzel a világraszóló nagy dicsőséggel hát rendben volnánk. De ordító deliriumában egy kicsit elszólta magát a *Bácska*, midőn ujongva hirdeti, hogy most már *nem kell a purifikáció, nem kell a közéleti tisztesség helyreállítása* . . . No, ezt már szó szerint elhiszük . . . Az a párt, mely „*Europa legnagyobb panamistáját*” tiszteli szülő anyjának, csakugyan irtózat a purifikációtól, a közéleti tisztálkodástól. Ezért már valóban örvendezhetnek, deliriumba eshetnek, örömlükben meggabalyodhatnak a „győztes” daliák . . . Hanem, ha már mi így mindent szépen elhiszünk nekik, akkor talán nem szerénytelen a kérésünk, hogy viszonzásul méltóztassanak megmondani, vajjon — **menyibe került** ez a ménkü nagy győzelem? Mit méltóztattak költeni a fuvarköltsegre, a két koronás „villás reggelik”-re, az itatásra, a napidijakra, a napszámában dolgozó kortesekre és felhajtókra, a kiarendált korcsma helyiségekre, az intim kiadásokra stb. stb. stb.? És vajon a sópénzből, a pinkapénzből vagy valami más — még föl nem fedezett panamapénzből méltóztattak-e költeni? . . . Ez mind nagyon érdeklő „*a késő utódok*”-at; ezt mind föl kell jegyezni „*gyémánt*” betűkkel az „*annáleseibe*,” a világtörténelem foliánsaira, sőt talán a csillogos égboltozatra is . . . Annak okáért, ha nem toladós a kérdésünk, méltóztassanak hát részletesen elszámolni, hogy — „**menyibe került?**”

Őszi országos vásárunk november hó 23-án és 24-én megy végbe. A vásárra, vészmentes helyekről, minden haszonállat felhajtható. Az iparosokra nézve a szokásos rendszabályok érvényesek.

Segédjegyzőválasztás Sztapáron. Mint nekünk Sztapárról jelentik, az ottani képviselőtestület Marjánov Milán óverbászi lakost egyhangulag megválasztotta segédjegyzőnek.

A kolera a vármegyében. Szondon újabb megbetegedés nem fordult elő, ellenben két halálozás történt a járványkórházban. Az áldozatok száma eddig 28. Kiűtött a veszedelem Cservenkán a cukorgyár telepen és magában a községben is. A gyártelepen három boszniai munkás betegedett meg; a községben két megbetegedés és egy halálozás történt. Blum egészségügyi felügyelő és dr. Spitzer vármegyei főorvos a helyszínén vannak. Ugy a gyártelepre, mint a községbe katonaságot és csendőrséget rendeltek ki.

Nikolits György utca. Valamelyik jókedvű tréfacsináló hétfőn azzal alarmozta a várost, hogy Konyovits Dávid, Czeizel Lajos, Kupuszárevits Lyubomir, Frey Imre, Scherer Ármin, Falcione Árpád, Bruck Jenő és Tomassits indítványt köröztetnek a mungó városatyák között, hogy — tekintettel Nikolits Györgynek a választások körül szerzett hervadhatatlan érdemeire — a város főutcáját, a Kossuth Lajos utcát nevezzék el „*Nikolits György utca*”-nak. A száznyelvű fáma már arról is tudott, hogy az indítvány a Burg tetszésével is találkozik és a főispán megígérte annak keresztül vitelét. Az ilyen keserű tréfákon lehet mosolyogni, de ami a dologban elszomorító és megdöbbentő, az az, hogy a közönség minden kételkedés nélkül hajlandó hitelt adni az ilyen híreknek. Ugyan mit képzelhet a közönség ezeknek az uraknak a perverz gondolkodásáról, hogy még az ilyen abszurd elcsuszamlásokat is feltételezi róluk?

Az ujoncozási előmunkálatok. A jövő évi sorozás előmunkálatának megkezdését elrendelte a honvédelmi miniszter. A hadkötelesek legkésőbb november végéig tartoznak jelentkezni a hatóságnál. Aki a jelentkezést igazolatlanul elmulasztja, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetést kap. A jövő ujoncozáson az 1891., 1892. és 1893. évben született hadkötelesek kerülnek sorozás alá.

Adóhátralékosok figyelmébe. A város tanácsa felszólítja mindazokat az adózókat, kik a folyó évre esedékes adótartozásukat november hó 15-éig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt 8 napon belül a városi pénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indítani.

Elveszett pénz és ékszerek. Még október 27-én a Zrínyi-utca, Szentháromság-tér és Szent János-utca valamelyik részén elveszett 2 darab 100 koronás bankjegy. November 7-én pedig Csirmár Miklósné babapusztai lakos a város területén valahol elvesztette 100 korona értékű aranyláncát és 60—80 korona értékű egyfedelű óráját, melynek fedőlapján kívül gravírozott három szál virág van. Végül november 10-én délután a Nemesmiliticsi-utcától a vármegyeházig elveszett egy hosszú arany nyaklánc, rajta függő — német felirattal ellátott — Mária képpel és egy „Leány egyleti” medallionnal. Akik az elveszett pénzt és értéktárgyakat megtalálták, a törvényes következmények terhe alatt szolgáltatassák be a főkapitányhoz. A pénz megtalálója 20 korona jutalmat kap.

Talált tárgyak. Egy kendő és benne kevés pénz van a rendőrségnél letétben, mint talált tárgy. A tulajdonos jelentkezék a főkapitánynál.

A bika szarvain. Zentán Győre Pál 60 éves adahatári szállási lakos szerdán délelőtt 4 éves bikáját itatni eresztette ki a tanya előtt levő vályuhoz. Hogy valamiképp el ne szaladjon, szarvát lekötötte a lábához. A kötél azonban az itatásnál leoldódott a bika lábáról, mire ez a közeli herésbe szaladt legelészni. Mikor Győre ezt meglátta, utána iramodott, hogy a kötelet elkapja s a bikát bevezesse. Győre már épen a bikához ért s a kötele után nyult, amikor ez nekifordult, a szarvára kapta s földobta a levegőbe, majd pedig mikor eszméletlenül terült el a gazda a földön, nekiszaladt s előbb többször az oldalába döfte a szarvait, aztán balcombjába akasztotta s azt hosszan fölhasította. A házbeli mikor meglátták, hogy a gazda elterülve nyögéccsel a hereföldön, hozzásiettek, de már nem segíthettek másképpen rajta, minthogy bevitték nyomban a főorvoshoz gyógykezelés végett. A főorvos azután megállapította, hogy balkarja kificamodott, 2—3 oldalbordája eltört s a tüdejét is megsértette, azonkívül az oldalán több, balcombján pedig egy mély veszedelmes hasítás van. Győré már meggyóntatták mert állapota napról-napra rosszabbodik s nem bizonyos, hogy életben marad-e.

Költözködés miatt

kalapok, fehérneműk, nyakkendők, valamint összes áruim mélyen leszállított áron kaphatók.

Goldfáhn Sándor és fia utóda, Zombor

Kossuth Lajos-utca.

205—10—2

MÉZELADÁS

(KILOGRAMMONKÉNT.)

AKÁC CSEMEGEMÉZ 1 K 60 f.
TARLÓVIRÁG (TISZTESFŰ) MÉZ 1 K 40 f.
HÁRSFAMÉZ 1 K 20 f.
VEGYES VIRÁGMÉZ 1 K 20 f.

OREHOJA ERNŐ

MÉHÉSZNÉL ZOMBOR
BERCSÉNYI-UT 30. SZ.

S Z I N H Á Z.

Szombaton Bauer és Oppenheimer: **A kis dobos** című operettje unatkozta a közönséget. Érdektelen, minden szellemesség nélküli szöveg, pár melodikus résztől eltekintve, sivár zene. A szereplők minden igyekezetük dacára sem tudták a darab ezen fogyatkozásait a közönséggel feledtetni.

Hétfő. Az érzékiségnek perzselő levegője szállta meg Szomorj Dezső **Bella** című színművének előadása alatt a színpadot és a nézőteret egyaránt. Bella a bukott nő, valamint az apaságában csalódott férj tragédiája, nyomászó hatással volt a közönségre, amely fellélegzett, midőn Bella dicsősége tetőpontján ellökte magától csábítóját és hűtlenül elhagyott férjének nyújtotta kezét. B. Marton Erzsí játszott Bella szerepét. Az anyaság érzésének fenséges voltát, melyhez azonban keserű örömként leendő gyermekének törvénytelen származása miatt való szegény vegyül; a gróf iránt érzett nagy szerelmét, mely vigasztalólag hat megszégyenítő helyzetére, míg rá nem jön, hogy a gróf csak érzéki szerelemmel szereti, ami fájdalommal tölti el, ami gyűlölettel fajulva bosszúra és szakításra készíti; mindez érzések, melyeknek kifejezésére nem mindennapi képességek szükségesek, Ballánában hű tolmácsolóra találtak. Balla a csábító gróf Turein szerepében a tőle megszokott kiváló alakítást produkálta. Szécsiről (Talpra Magyar) ez alkalommal is csak dicsérettel emlékezhetünk meg, valamint Arkossynéről is Tábori ellenben nem találta el a megfelelő hangot. Igen jó volt Benes Ilona és Kovács.

Kedd **Aranyeső**, Zerkovitz jól ismert kedves melódiai gyönyörködtették a közönséget, amihez a darab kitűnő rendezése, pazar kiállítás nagyban hozzájárultak. A mellékszereplők gyöngesége azonban rontotta az összehatást. Szécsi Emma, Bánki Jolán szerepében nemcsak szépen énekelt, hanem jól játszott is. Komáromy Gizi, mint Gwendolin kedvesen játszott s igen szépen táncolt. Tábori a gondos nagybácsi szerepében mulattató volt, valamint Szécsi is, mint Aladár báró, jól megállotta helyét. Kertész kitűnő alakításával és ügyes táncával osztatlan elismerést keltett, nemkülönben Mészáros is, akinél azonban nagy kár, hogy alig van egy kis hangja s az is fátyolos.

Krónikás.

HIRDETÉSEK.

BOR!

Kitűnő palackborok izlésesen adjusztált egyliteres üvegekben.

1911-es rizling . .	fehér asztali bor literje	1— K.
1908-as rizling . .	fehér pecsenyebor literje	1-30 K.
1908-as kadarka . .	siller pecsenyebor literje	1-20 K.
1910-es fekete bor	vörös pecsenyebor literje	1-30 K.
1910-es muskotály	fehér csemegeből literje	1-60 K.
1910-es burgundi .	édes vörös csemegeből literje	2— K.

Az üvegek ára külön 10 fillér. A rendeléseket szíves készséggel házhoz szállítja a

Bozsánszky cukrászda

Zombor, (Korzó) Heindlhófer-ház. Telef. 210.

NAGYOBB VIDÉKI VÁROSBA ALKALMAZÁST KERES KRIZSÁN ISTVÁN

:: CIPÉSZSEGÉD ::
:: GYULAFALVA ::

625. szám

végreh. 1913.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1913. évi Fl. 3732/2. számú végzése következtében dr. Lallossevit János zombori ügyvéd által képviselt Ráczits és Czvrkusits cég javára 725 korona 80 fillér s jár. Winkler, Lederer és Róth cég javára 360 korona, Schön és Perlmann cég javára 269 korona 63 fillér s jár. 1913. évi október hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 2063 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbíróság 1913-ik évi V. 321/1. számú végzése folytán a fenti tőkekövetelések, ezeknek esedékes kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig alperesek üzlethelyiségében Sztapáron leendő megtartására 1913. december 3. napjának délutáni fél 9 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Apatinban, 1913. évi nov. hó 12-én.

Mesterházy Imre,
kir. bir. végrehajtó.

A KOSSUTH LAJOS-UTCÁBAN A GOLDFÁHN-FÉLE ÜZLETHELYISÉG

RAKTÁRAKKAL ÉS EMELETILAKÁSSAL

1914. ÉVI MÁJUS HÓ 1-TŐL BÉRBEADATIK.

Bővebb értesítést ad a háztalajdonos dr. Csihás Benóné. 202-10-3

Kárpitosműhely áthelyezés.

A jó hírnévnek örökösök a 199-5 4 vendő műhelyemet Széchenyi-körut 2. szám alá, a Kis szerbtemplom és a honvédlaktanya közötti sarokházba helyeztem át. Kérem a n. é. közönség további szíves pártfogását.

Lederer Mihály, kárpitos és diszítő.

Kristálytisztta MŰJEGET

bármilyen mennyiségben házhoz szállítja az „U n i ó“ jéggyár.

Telefon: 112.

88—*—44

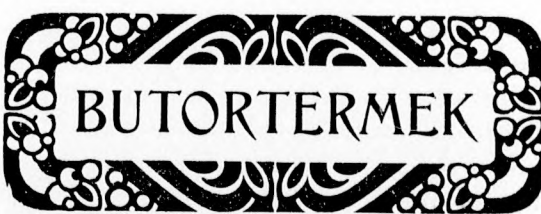
Üveg-, porcellán-, rövid-áru és vegyeskereskedés

dohánytőzsdével és pálinkaméréssel a Bácska egy 10000 lakosu gazdag nagyközségében vezetés hiánya miatt házzal együtt

jutányos áron

azonnal eladó.

Az átvételhez csak 10 ezer korona szükséges. A házon kedvező bankkölcsön van, mi átvehető. Biztos ekszistencia! Érdeklődéseket a kiadóhivatal továbbítja címre „DUNAMENTI“ jelige alatt.

ÜZLETMEGNYITÁS.

Elsőrendű műasztalosok és műkárpitások által készített legmodernebb butorok, ugymint teljes lakberendezések, ebédlők hálószobák, uriszobák, vas- és rézbutorok, összes kárpitozott butorok, valamint a legegyszerűbb butorok is feltűnő olcsó árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók a most megnyitott

Stössel Sámuel utóda

lakberendezési vállalatnál Zombor. Trefort-utca 4. (a Weidingerral szemben).

SAJÁT ASZTALOS ÉS KÁRPITOS MŰHELYEK.

197—*—5